

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 32 korona
Félévre 16 korona
Negyedévre 8 korona
Egy hóra 3 korona

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár-
és ünnepnapokat.

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP.

Egy négyszögcentiméternyi hirdetés
ára 10 fillér.

Reklám sora 1 korona.

Nyilttéri cikkek garancia
60 fillér fizetendő.

Kéziratok nem adóznak vissza

Szerkesztőség:

Deák Ferenc-utca 30. szám alatt, az emeleten.

Alapította: BARTHA MIKLÓS.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 33. szám alatt.

A közösügy káros szeretete.

— február 5.

A pártélet hullámai zavarosok. A koalíció minden árnyalata valamely sérelmet visel a lelkében. A függetlenségi párt, az alkotmánypárt, a néppárt mind más és más uton keresi a nemzet boldogítását. A nagy nemzeti megtisztulás még mind nem állapodott meg és sokan vannak minden párton olyanok, akik bizonyos szabadelvű tradícióktól nem bírnak szabadulni s ha ezt nem is hirdetik nyíltan, de titokban szeretnek így gondolkozni és lelkükben egyre áldoznak a szent közösügyek oltárán.

Különösen a nép és alkotmánypárt szereti olykor fitogtatni, hogy ők még mindig rendületlen hívei, mindennek, ami közös. A közös-vámterület, a közösbank, a közös hadsereg stb. mint ideálok élnek lelkükben. Pedig ők is tudják, de tudja főképp a nemzet, hogy mennyiben közös valamennyi intézmény. Az aféle közös ügy tulajdonképpen és a legszorosabban véve is csak osztrák. Az osztrák igazgatja, az osztrák rendelkezik felette és az osztrák huzza belőle a hasznot. Csak a név közös és a fentartás. Mert ahol fizetni kell, abból már nem hagynak ki. De ki látta azt, hogy bármely közös intézménynél a magyar jelleg is ki volna fejezve. Olyan magyar-e a közös hadsereg, mint amilyen osztrák, úgy szolgálja-e a magyar érdekeket a közös bank, mint az osztrákot? és az a hasznunk van-e a közös vámterületből, mint az osztráknak?

Mindenki tudja, hogy ezekben az intézményekben az osztrák jogtalanságnak égre kiáltó gonoszsága nyilvánul meg, — és mégis vannak emberek, akik mindig fontolgatnak, okoskodnak, mérlegelnek akkor, mikor biztosan látják, hogy a ház ég a fejük felett.

Hiszen kétségtelenül jó és helyes dolog okos számíttással álni, de vannak igen világos helyzetek, amik fölöslegessé teszik az óvako-

dást és hosszas fontolgatást. Eldöntött igazság az, hogy Magyarországnak az önálló bank, ép úgy előnyére válik, mint minden országnak ezen a világon. Ez a mi gazdasági függetlenségünkhöz az első lépés és ameddig ezt meg nem tettük, addig nem tettünk semmit.

Vannak emberek, akik azzal érvelnek a közös bankügy mellett, hogy a különválás épen a magyarokat érintené súlyosan és válságot idézne fel. Ezt természetesen az osztrákoktól tanulták el. És mi azon csudálkozunk, hogy épen az a körülmény, hogy az osztrákok hangoztatták sokáig, — nem nyitja fel az aggodalmaskodók szemét. Hiszen abban csak mindnyájan egyetértünk, hogy Ausztria minden időben ellenünk tört. Most se jobb barátunk, mint volt és most is olyan öröm neki a mi hátrányunk, gyöngeségünk és kárunk, mint bármikor. Már most azt kérdezzük az aggodalmaskodóktól, vajjon ha az osztrák azt látná, azt tudná, hogy a különbank Magyarország elgyöngülésével jár, — ellenezné-e olyan erővel, olyan energiával a külön magyar bank felállítását? Bizonyára nem. Ausztriának Magyarország elvérése azért nem fáj, sőt azért okoz örömet, mert mentől gyöngébb a nemzet, annál könnyebben hull az összmonarkia kebelére.

Ezek után megállapíthatjuk bátran, hogy a külön magyar bank csak javára és erősödésére szolgál az országnak. És azok a pártok, vagy egyének, akik a függetlenségi párt zömét az önálló bank érdekében kitértül buzgalmában gátolják, vagy kritizálják, vagy elítélik: Magyarországnak és a magyar nemzetnek tesznek rossz szolgálatot.

Egy elmaradt interpelláció. Tegnap Hencz Károly néppárti képviselő megjelent a Házban s interpellációt jegyzett be, melylyel az Adria tengerhajózási társaság ellen kezdett akcióját akarja folytatni. Ma reggel azonban gróf Andrássy Gyulával való tanácskozás után, az interpellációt elhalasztotta.

A helyzet.

Kossuth a királyhoz megy.

A „Fremdenblatt“ cikke.

Budapest, február 4.

Teljes nyugalom és várakozás: ez jellemzi ma a helyzetet s ez a hangulat lesz bizonyára irányadó még néhány napon át mindaddig, a míg a bankkérdésben valamely irányu döntő állásfoglalás nem történik.

A bankkérdés uralkodik a lelkeken s annak eldölte előtt semmiféle fordulatot nem várnak politikai életünkben.

Hogy mennyire ez az uralkodó, bizonyosság rá az is, hogy a fuzió, illetve az új pártalakítás gondolatának újabb felvetődését fogadják. A kérdés egy folyosói beszélgetés kapcsán került ismét forgalomba, a mely néhány függetlenségi képviselő és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter között folyt le. Magának a beszélgetésnek tartalma nem egyéb, mint az egységes pártalakítás azon megoldási mód-szereinek vitatása, a melyek Kossuth Ferenc nevezetes pécsi beszéde óta ismeretesek.

De a kérdés felvetődésének módjából, valamint annak fogadtatásából nyilvánvaló, hogy ezek az eszmék és tervek a bankkérdésben való döntés előtt aligha juthatnak dűlőre.

Annál feltűnőbb, hogy bár egyelőre teljesen elvonult módon vetődött fel a kérdés bizonyos oldalról, még is csak a közönség előtt támasznak ellen. Politikai körökben az a benyomás, hogy ezek a támadások a múlt embereinek köréből vagy sugalmazásából erednek. A politikai élet zavarai ugyanis már reményt keltettek a régi rendszer csékélyszámú híveiben az iránt, hogy ismét visszatérhetnek a politikai porondra s ott újból szerephez juthatnak. Ez természetesen csak a koalíció szerterrobbanásával következhet el, ellenben teljesen lehetetlenné válik, ha a függetlenségi párt és az alkotmánypárt bármi formában megállapodásra tudnak jutni. Ezért a támadások a fuzió, még pedig bármiféle fuzió pusztá eszméje ellen is.

Fráter Loránd.

Irta: Bartha Miklós.

(Fráternek és az ő dalművészetének ez a szép jellemzése, legutolsó tárcája a halhatatlan emlékü publicistának.)

Merem állítani, hogy a magyar dal édes titkait soha senki sem aknáta ki olyan szerencsével, mint Fráter Loránd. Ez a bányász mindenütt kincset talál. Bűbajos hangokat csal ki a rezgő nyárfa leveléből, a csárda falából, a cigányasszony sátorából, nagy Bercsényi Miklós bánatából. Tiszta baritonjában rezeg a délibáb. Mikor a betyárt szólaltatja meg: „Száz szál gyertyát, száz itce bort!” — mintha a puszták viharja tombolna és erdőket tépne ki gyökerestől.

Az ő dalában erő, szilajság, hatalom ölelkezik a szelidséggel, a bánattal és a lemondással. Kuruc nótája dacos, hősies, vad. Száguldó lovak lábdübörgését, rohanó vitézek véreinek patakcsörgését véled hallani. Szerelmi dala emésztő, szívfiacsaró, ábrándos. Nemcsak a szavaknak, még a betűknek is színt ad. Minden szótagja él, fejlődik, megéri és elhal.

Azt csinál veled, amit neki tetszik. Elringat, álomra hajt, fölleskít, megbolondít. Ha hallod: lángolsz, epedsz, gyönyörben uszol, tombolsz, sirsz, káromkodol, ölelkezel, táncolsz, sóhajtasz — amint neki tetszik.

Dalait hegedűn kíséri. A hegedűnek éppen olyan mestere, mint saját hangjának. Egyformán játszik a hegedűjével, a hangjával és a szíveddel.

Róla mondta nekem Banda Marci, hazánk legelső primása, hogy „annak a huszárkapitány urnak van só az ujjában.”

Kitől tanult Fráter Loránd?

A természetnek sok bűvös hangja van. Minden mozgási tünet hanggal jár. Keselyű ha röpül, bogár ha mászik, forrás ha bugyog, erdő, ha szél fúj, tenger ha hullámszik: ez mind beszél, cseveg, dalol, zug, tombol. Mikor azt kérdelem, kitől tanult Fráter Loránd? — akkor voltaképpen azt kérdeztem: kitől tanult a forrás, a patak, a tenger, az erdő, a madár?

Fráter is elmondhatna, amit Markos Miska kótát nem ismerő vén brugós cigány a katonabandából hazakerült karmesterkedő öccsének, Kosák Mártonnak mondott Székelyudvarhelyen. Ugyanis a karmester figyelmeztette az öreget:

— Czisz, Miska bá, czisz!

— Bizd csak rám, Marci — felelte az öreg cigány — mert én a czisznél is jobbat fogok!

Tehát azt sem tudom, hogy kitől tanult. Csak azt tudom, hogy cseh kapelmájsztertől szerencsére nem tanult. „Tanulj dalt a zengő zivatartól!” — mondja Vörösmarty. Hát ettől tanult. Árvának zokogását hallotta. Hát ettől tanult. Fülelilet hallgatott esthajnali csillagnál, bus harangszót hallott gyászos temetésnél, játszi enyelgést figyelt meg cicafutás közben és hallotta a fonókában:

Vékony a len szála,
El is szakad könnyen,
Hittem szép szavadnak,
De megcsaltál szörnyen.

Ugy hiszem, így tanult.

Nem tudom, mit csinálnak a m. kir. zeneakadémiában. Hallom, hogy némelyik tanár magyarul is tud. Már úgy, ahogy. Magyar zenét tanítanak-e ott? Ha nem, miért nem? Ha igen: miért nem hívják meg oda professzornak Fráter Lórándot? Elvállalná-e, nem tudom, nem kérdeztem. De oda való ő is, Banda Marci is. Másutt, az ilyen kincset felkutatják, kiássák, megbecsülik és a nemzeti kultúra oszlopának tekintik.

A magyar zene eredeti, ötletes, titokzatos. Legnagyobb mélységeiben is átlátszó. Hangulatokban, színekben gazdag. A legegyszerűbb [bölcsödától a legfőnségesebb himnuszig a dalnak minden fokozatát magában foglalja. Férfit, asszonyt meg-részeget, ha jól huzzák.

... De kevesen értik;
Csak kinek a lelke beteg
És a szíve vérzik.*

Fráter érti. Dalolni is, huzni is tudja. Elleste a mivoltát. Belenézett a veséjébe. Tagolni tudja a legapróbb árnyalatokig. Elemekre bontja még a parányokat is és összhangokat csal ki a legvakmerőbb eltérésekből. Őt hallgatva, az egyik pillanatban rábörül a feledés enyhe fátyola.

Nem vagyok muzsikos, de úgy hiszem, hogy a magyar nótát rendkívül nehéz jól dalolni vagy jól játszani. Hát hiszen, ütök, huzzák, pengetik a hurt sokan. Ugy cimbalnoznak a zongorán, hogy a hosszú hangot gyors egymásutánban hét-nyolcszor kiverik. Mint mikor valaki dadogva szaval. De ez még nem magyar nóta. Azért gondolom, hog

Mindezek a kérdések különben most már gyorsabban fognak tisztázódni. Kossuth Ferenc felgyógyulása, mint azt már jeleztük, döntő hatással lehet a helyzetre, kivált ha mint jelentik, Kossuth a közel jövőben kihallgatásra mehet a királyhoz. E kihallgatástól várják mindenütt a fordulatot mind a bank, mind a katonai kérdések dolgában. Hogy ez a fordulat be is következhet, s hogy kivált a katonai kérdésekben a fordulat lehetősége elő is van készítve, — bizonyítja itt következő bécsi jelentésünk:

A „Fremdenblatt“ írja: E napokban a közös hadügyminiszteriumban a hadügyminiszterium és a két honvédelmi miniszterium képviselőiből álló bizottság tárgyalásokat kezdett. Ezen bizottság üléseinek céljáról a következőket tudtuk meg: Az új véderőtörvény mint már többször kijelentették, tervezet alakjában már 1904. óta kész. Természetesen folytonosan új tapasztalatokat gyűjtöttek és ezáltal új impulzusokat nyertek.

Ezenfelül a törvényjavaslatot a miniszteriumoknak mindenkor oly formában kell készen tartaniok, hogy az bármikor a törvényhozó testületnek elé legyen terjeszthető.

A mostani tanácskozásoknak ennél fogva csak az a céljuk, hogy tisztázzák a nézeteket az utóbbi időben gyűjtött adatok alapján esetleges változások lesznek alávétendők. Ezen tanácskozásoknak tehát nincsen aktuális vagy döntő jelentőségük és szintugy nincs ez idő szerint különös ok, a mely szükségessé tenné az új véderőtörvény előterjesztését.

Hangverseny.

Ha a hangversenyek fokmérői (a mint, hogy pedig azok) a műveltségnek, civilizációnak, úgy el kell ősmerni, hogy Kolozsvár ma már épen nem áll utolsó helyen. A bruxellesi négyes, Svárdström Valborg, Geyer Stefi, Liudt Marcella, tegnap Sauer Emil, két hét múlva a híres orosz trio, majd az oly nagy és ünnepezt énekesnő: Durigo Ilona, Dohnányi, Martean mind olyan nevek, a melyeket s melyhez hasonlókat hiába keresünk a további években. A kolozsvári zenetársaságé az érdem, hogy ma már szinte-szinte világvárosi hívesem állunk s zenei körünk nem kénytelenek egy-egy művész meghallgatása végett Budapestre, vagy Bécsbe utazni.

A zenetársaság tegnap Sauer vitte a podiumra, ezt az igazi nagy embert, kinek játékában az utolérhetetlen technika, a zenei izlés, az interpretálás kiválósága, oly tökéletesen egyesül, hogy míg egy felől a legtökéletesebb élvezetet nyújtja, más felől idegeinket a szó teljes értelmében felkorbácsolja.

A műsor összeállítása is igazán művészi volt. Beethoven, Mendelszohn, Brahms, Schumann, Chopin, Grieg, Liszt és a művész saját szerzeményei szerepeltek a programon. És Sauer mint Beetho-

főlötte nehéz, mert kevesen tudják. A cigányprimások közül is vajmi kevesen. És főleg azért gondolom, hdyg nehéz, mert nincsen olyan virtouza a világnak, aki, ha nem hallott magyar földön termett játékot, csupán csak kótából képes volna egy magyar dalt jól eljátszani, vagy jól énekelni.

Éppen ezért a Fráter Loránd tudását meg kell örökíteni. Át kell azt adni az eljövendő nemzedéknek. Mit meg nem érne, ha Cinka Panna, vagy Bihari, iskolát hagyott volna hátra? A zeneakadémiában naponta hallanák Frátert és a hivatottak tanítványai, utánzóik lennének és később a magyar zenének mesterei.

Szeretném, ha ellenállhatatlan agitátorius erő volna bennem. Egész Magyarországot fölráznám a magyar zene oltalmára, dívatjára és fejlesztésére. Megmondanám, hogy ez a zene népünk kedélyvilágának őstermelése. Olyanok vagyunk, amilyen a zenénk. Ez nem mesterséges alkotás. Nem festmény egy tájról; nem ültetett virággyás, gondosan kicirkalmazva. Ez maga a természet. Termett, mint a mezők füve, az erdők fája. Olyan, mint a Petőfi költészete.

Csak még egyet, kedves Loránd! Azt a zimbéri-zombogi szépasszonyt! Aztán legvégül a vén betyárt, mikor száz szál gyertyát rakat az asztalra. Aztán aludjunk, álmodjunk szívirványos égről, délibábos pusztáról, ringató dalodnak színes képeiről.

nen interpretálója (Sonale pathétique) ép oly nagy, mint mikor Chopius, Brahms vagy Grieg műveit adja elő.

A közönség tapsa tomboló volt. Minden szám után. De különösen Chopin művei után, Chopin mindenki ismeri, minden iskolás gyermek, ki zongorázni tanul, nyaggatja. De mert a mű ismerete tökéletesebbé teszi a felfogó képességet, az a benyomás támad, hogy Sauer Chopin interpraetálásában legnagyobb. Pedig ép oly tökéletes ő, mikor Grieget, Brahmsot vagy Lisztet játsza. Lisztnek „Tarantella Venezia e Napoli“-jában a szó teljes értelmében Liszt jelent meg előitünk. Pedig Liszt ritkán jelenik meg, mert mikor az ő műveit halljuk, rendszeren chaosszá zavarodnak a hangok. De Sauerrel Liszt szelleme megjelent előttünk, a maga csodás nagyságával, drámai erejével és lyrájának minden finomságával.

A handversenyen ott volt közönségünk elite társadalmának javarésze. Sőt vidékről is sokan jöttek. Mindenki tapsolt, mindenki lázban égett. A művész méltányolta ezt. Chopin Impromptujét, továbbá saját szerzeményü Etude-jét és az Echo de Vienne-jét adta reaadásul és aztán — távozott, hogy Budapestben, Bécsben, Londonban folytathassa hangversenyeit.

Az értékes, szinte 4 méter hosszú zongorát a Bösendorfer cég küldötte Bécsből a mester részére.

A hangverseny alkalmából egy kérésünk lenne a rendőrséghez. Szabályozza a kocsik előhajtásának módját akként, amiként az a színház előtti téren szabályozva van. A kocsik ugyanis a monostori ut és az Unio-utca felől érkezve, szembetorlódnak és végtelen sok zavart okoznak.

E hó 18-án — mint a zenetársaságtól értesülünk — ismét nagy zenei eseményben lesz részünk. Ekkor szerepel ugyanis is a zenetársaság hangversenyén az orosz trio, köztük Maurina Vera, a zongora kezelője, ki Sauernek volt tanítványa s kiről a mester nagy elismeréssel nyilatkozott.

Idegen hangok a kolozsvári nyomdász-sztrájkokról.

A vidéki nyomdatulajdonosok országos szövetségének hivatalos közlönye a kolozsvári nyomdász-sztrájkjal kapcsolatosan többek közt a következőket írja:

Megtörtént az az eset most Kolozsváron, az erdélyrészi városok e nagy metropolisában, hogy az ottani könyvnyomtatókkal szemben a munkásszervezet — hatalmi túltengését követve, kenyéradói jogát lekicsinyelve, — saját jogtalan törekvéseiket, elitélendő cselekedeteiket akarta érvényre juttatni.

Megtörtént az is, hogy a központi munkásszervezet erkölcsi és anyagi támogatása dacára, a kolozsvári munkaadók rést ütöttek munkásaik eme törekvésén és a jogtalan sztrájk utókövetkezménye az lett, hogy ma már szervezetten kívül álló munkásokkal dolgoznak a kolozsvári nyomdák, az egy Ajtai K. Albert nyomdájának kivételével.

Ez alkalommal — mérlegelve a fentforgó viszonyokat — a legnagyobb mértékben helyeseljük, hogy a kolozsvári kartársaink nem hagyták magukat félrevezetni, hanem összetartva, felvették a harcot és a reájuk — orozva, váratlanul — irányított támadásra és csapásra erélyesen visszavágtak.

A támadók jogtalan fegyverét visszafordították a támadókra. Ezt kell követni az egész vonalon és hisszük hogy ez az eljárás jobban észre fogja téríteni az elbizakodott munkás szervezetet.

Jellemző és a központi szakszervezet e tekintetbeni ténykedését és eljárását kellőképpen magyarázza az a körülmény is, hogy a négy hét óta tartó kolozsvári sztrájkokról hivatalos lapjában a Typographiában meg sem emlékezik s mintegy agyonhallgatással akarja a napirendről levenni e minden tekintetben okulásra méltó, fontos és nagyjelentőségű sztrájkmozgalmat.

Persze a Typographia a többi magyarországi nyomdamunkások előtt nem akarja elárulni azt a csunya kudarcot, melyet az a megdönthetetlennek vélt híres „szakszervezet“ szenvedett a kolozsvári nyomdatulajdonosok összetartása és erélyes fellépése folytán.

MINDENFÉLE.

A beteg vőlegény.

Romantika a halálos ágyon.

A biharmegyei közpórház egyik csöndes, fehér betegszobájában szívfacsaró, regényes jelenet történt, melynek finom színeit könnyein keresztül nézi az ember.

A karbolszagu kórteremben élet-halál közt fekszik egy amputált beteg: Párizs Sándor krassószörénymegyei segédtanfelügyelő. A fiatal ember szabadságon volt s vidáman, boldogan vakációzott a bihari rokonai körében, annál boldogabban, mert a legényélettől bucsuzott. Odahaza Krassóban hagyta a szép menyasszonyát, aki szerelmes szívének minden vágyódásával várt rá. A fiatal tanfelügyelő vendégeskedésének ideje alatt kellemetlenség érte. A lábán egy jelentéktelennek látszó furunkulus támadt, amely azonban annyira elmérgesedett, hogy a szegény embert a biharmegyei közpórházba kellett szállítani.

Az orvosok aggodalommal látták, hogy a beteg életét veszély fenyegeti s Párizs Sándort operálták. Az egyik lábát amputálni kellett. Mindamelllett a vérmérgezés jelei kezdtek mutatkozni s a beteg maga is érezte, hogy katasztrófa fenyegeti. A menyasszonyára gondolt, a szépséges szöke leányra, akit el kell neki veszítenie. A boldogtalan beteg ember lázálmaiban napokig a menyasszonyáról beszélt, aki a napokban hirtelen ott termett az ágy mellett. Magával hozta szüleit is a vőlegény látogatására.

A beteg felüdült, szinte látszott, hogy az életereje visszatér. A menyasszonnyal azonban közölték az orvosok, hogy a beteg életbenmaradásához kevés a remény. A szép Nagy Ilona erre tanácskozott az édesapjával és kijelentette a vőlegénynek, hogy egybekel vele. Milyen drámai pillanatok voltak azok! A szegény betegre minden balszamnál gyógyítóbb ir volt a menyasszonya szava.

És a betegágyánál tegnap megjelent az anyakönyvvezető. Az orvos megvizsgálta a beteget és megállapította, hogy eszméletnél van. A menyasszony erre az ágy elé térdelt és megszorította a láztól forró kezét, az anyakönyvvezető pedig a törvény szerint házastársaknak nyilvánította Párizs Sándort és Nagy Ilonát.

A beteg állapota változatlanul aggasztó, de az orvosok, akik önfeláldozással követnek el mindent, hogy a szegény embert megmentésék, remélik, hogy a seb további infekcióját megakadályozhatják.

— **Kinevezések a postán.** Mint ismeretes a keresked. miniszter sok kinevezést eszközölt a m. kir. posta- és távirvánál. A kolozsvári posta- és távirda igazgatóság I-ső sz. postahivatalánál pl. a következő kinevezések történtek: Filep Samu titkár tanácsossá, Glazarovics Antal, dr. Kugyerai Ede és dr. Zsögön Béla s. titkárok titkárokká, Tordai György, Pál Dénes tisztek segéd titkárokká, Tóth Béla napidíjas fogalmazó és Bugyi József dr. tisz, fogalmazókká, Ambrus Gergely, Pap János, Zacher Pál főtisztek, felügyelőkké, Finta Imre, Halász Gábor, Szilágyi József, Paskalovics Miklós, Baross János tisztek főtisztekké, Vabel Károly műszerész főműszerészé, Csomafáy Imre s. tisz. s. ellenőrré, Mayer I.-né, Baló Ilona, Perédi Etel és Simay Irén kiadók kezelőnökké neveztettek ki.

— **Boda Dezső — lovagkeresztés.** Dr. Boda Dezsőt, a budapesti államrendőrség főkapitányát a király a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A népszerű főkapitányt e kitüntetés alkalmából meleg óvációban részesítették hivatalnok társai.

— **A „Bethlen Gábor kör“ folyó bó 7-én vasárnap a Rudalfuti ref. iskola helyiségében iskolai ünnepélyt rendez következő programmal: 1. Gyülekezeti ének (Terólad zeng dicséretünk...) 2. Imádkozik: S. Várad Albert ref. theologus. 3. Vasárnapi iskolai tanítást tart és utóimát mond: Révész Imre ref. theologus. 4. Költemények Szabolcska Mihálytól, előadja egy papnövendék. 5. Énekel a hidelvei énekkar. 6. Záróbeszédet mond: Imre Lajos a Bethlen Gábor Köralelnöke. 7. Gyülekezeti ének („Te benned bízunk eleitől fogva...“) Kezdeté: d. u. 4 órakor. Beléptidij nincs. A perselypénz jótékonycélra fordítatik.**

— **Egy pár megjegyzés.** A vármegyei ház disztermében tegnap lefolyt hangversenyéről lapunk más helyén emlékezünk meg itt csak egy pár megjegyzést teszünk, melyeket a nemzeti alispán ur figyelmébe ajánlunk. Először is: kérjük aziránt intézkedni, hogy a terem ne legyen olyan tulzsufolt, mint tegnap este, mert abból könnyen szerencsétlenség származhatik. Másodsor: az utcára nyíló ablakok aljait szőnyeggel fődesse be, mert különben az ablakok közelében ülők a legnagyobb hűlésnek vannak kitéve.

— **Adományok.** A polgármesteri hivatalhoz legújabbán a következő adományok érkeztek: az ingyen kenyér é. fára Benedek Árpád 4 kor. 90 fillér, fa és fémpári iskola tanári kara 6 kor., Leitner Márton 1 kor. 40 fill. Az ajkaiaknak az egyetem bölcs kara 25 kor., a messiniaknak: a cs. és kir. 62 gyalogezred 10 kor. a tud. egyetem orvosi karg és a bölcs. kar 50—50 kor., a III-ik kerületi kapitányság 35 kor. 20 fill.

— **Keresek megvételre** Jókai regényeket kettős tulipánkötésben Radics Sándor könyvkereskedő Szentegyház-u. 1.

— **Majorbái.** A bakfisok öröme a Majorbál mely évről-évre általános érdeklődés központja, ez évben februárius hó 20-án lesz megtartva a Redout összes termeiben.

— **Az orvosi honoráriumok.** Sokat beszélnek az orvosok mesés jövedelméről és a nagy díjakról, amelyeket híres orvosok látogatásukért kérnek. — Ezzel szemben nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy igen sok embert ingyenes gyógykezelésben részesítenek. Statisztikailag ki van mutatva, hogy a világ egyik leggazdagabb országában, az Egyesült Államokban minden 100 beteg közül 38 ingyen gyógykezelési magát. Ezeknek a díjait természetesen a pénz betegek veszi meg az orvos.

Egy jómódu polgártól Londonban 50, New-Yorkban 25—100 koronát is kérnek egy-egy orvosi látogatásért. Ha a Riviera téli vendégei egy híres londoni specialistát hívnak meg orvosi tanácskozára, az legalább 10.000 frankot követel. Az Egyesült Államokban az oly látogatást, a mikor az orvos az egész napot a beteg mellett tölti, 2500—5000 koronával fizetik. E mellett vannak különös esetek is, a mikor az orvosi honorárium még nagyobb összeget tesz ki. Egy amerikai vasutkirály egy híres szülésznek, kít leányához hivatott, 35.000 koronát fizetett. Egy virginiai milliomos 120.000 koronát adott orvosának, mert egy hetet töltött nála. Egy másik orvos, aki milliárdos páciensét 10 napig a jachtján gyógykezelte, ezért a szolgáltatásért 300.000 koronát kapott.

Ilyen honoráriumokat természetesen csak idősebb orvosok kapnak; maga a híres Cooper, az angol király orvosa is praxisának első esztendejében csak 120 koronát keresett: a másodikban 500, a harmadikban 1500, a negyedikben 2400, az ötödikben 2500, a hatodikban 10.000 és a hetedikben 15.000 koronányi jövedelme volt s csak működésének kilencedik évében vitte fel 25.000 koronára.

Érdekes esete volt egyszer Coopernek; sikeresen operált egy öreg urat, aki mikor látogatást tett nála azzal fogadta, hogy egy sapkát adott át neki, azt mondván, hogy mást nem adhat neki jutalmul. Az orvos elfogadta, hogy meg ne sértse az öreg urat, otthon aztán nagy lett a meglepetése, mikor a sapkából egy 25.000 koronás chek hullott ki. Egy másik híres angol orvos, Sir James Paget még 10 esztendei működés után is csak 2500 koronát keresett évente; a szerencse azonban egy híres pácienshez juttatta, akit súlyos betegségéből tökéletesen kigyógyított; ez az eset ismertté tette nevét, úgy hogy évi keresete azután átlagosan 250.000 koronára emelkedett.

— **Stanley utitársa meghalt.** A messinai katasztrófa alkalmával, mint ez most utólag kiperült, Stanley utolsó még életben volt utitársa, Monteny Jephson is életét vesztette. Monteny Jephson volt Stanley leglelkesebb és legkitartóbb utitársa. Stanley majdnem valamennyi nagy felfedező útján részt vett és különös érdemeket szerzett a Viktória- és Nyanza-tó, valamint a Ruvenzori-hegy vidékének az átkutatásában. Amikor Emina basa 1887-ben a szerencsétlen kimenetelű szudáni háboru után a mahdi fogságába esett. Montenei Jephson is résztvett azon az angol expedícióban, amelyet Stanley vezetett.

— **Garai Manó áldozata.** Robicsek József, magánhivatalnok, akinek nyomorát Garai Manó, az európai stílusú zsaroló felhasználta zsarolási céljaira, tegnap e miatti szegényében és félelmében mellbe lötte magát. Veszélyes sérüléssel vitték a Szt. János kórházba, ahol az éjjel megis halt. Garai ur különben jelenleg előzetes letartóztatásban ül.

* **Az Ibolya bála** illatos friss Ibolyát legjutányosabb árban lehet kapni az „Ibolya” virágcsarnokban Wesselényi M.-utca 7. Telefon 564. 1671—2

— **Joanovics testvérek fényképészek** Mátyás-kir.-tér 32. Ajánlják műtermüket művészies kivitelű fényképekre. Specialitás: gyermek képek. 65.

— **Szép bolthelyiség kerestetik** Wesselényi-utca páratlan oldalán vagy a főtéren. Cim a kiadóban. 39

* **Képkerekek** a legszebb kivitelben *Somlyai-nál* készülnek, *Kossuth Lajos-utca 4. szám alatt* Kérjük a címre ügyelmi. Több mint kétszáz féle minta. Telefon 818 sz. 25 92—2 65

SZINHAZ.

* **Szerelmeskedés.** Naponként szorgalmasan folynak a próbák Schnitzler világhírű új darabjából, a „Szerelmeskedés”,-ből, mely „Liebelei” címen diadallal járta be az összes német színházakat. A „Szerelmeskedés” bemutató előadása kedden este lesz s ennek az előadásnak a jegyeit kivételesen már szombaton reggel kezdi árusítani az elővételi pénztár.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap — mint rendesen — két előadás lesz a színházban. Délután 3 órakor Donnay „Visszatérés Jeruzsálemből” c. színművét adják félhelyárakkal, este 7 órakor pedig az idei évad sláger-operetteje, az „Erdészleány” kerül színre rendes helyárakkal, bérletszűnetben.

A „Tolonc” félhelyáras esti előadásában. A legközelebbi félhelyáras esti előadás hétfőn lesz. A magyar népszínmű irodalom egy értékes alkotása, a „Tolonc” fog színrekerülni.

* **Tüzherceg.** A legközelebbi operette újdonság komponistája a világ egyik legnépszerűbb zeneszerzője: Lehár Ferenc. Egy bájos és finom egyfelvonásos operettejét fogják bemutatni, melynek eredeti címe: „Mitislav der Moderne”. Szász Ödön fordította le „Tüzherceg” címen.

* **Öngyilkosok klubja.** A napjainkban rendkívül divatos detektiv-drámák egyik legérdekesebb s legizgatóbb alkotása Stevenson „Öngyilkosok klubja” c. darabja. Nálunk a jövő héten lesz a bemutató előadása az érdekesítő detektiv-drámának.

Heti műsor.

Csütörtök: Israel. (3-adszor Bérlet. 119 sz. C.)
Péntek: A király. (4-edszer. Bérlet. 120 sz. D. (hodító keringő. 4-edszer Bérlet 121. sz. A.)
Szombat: Visszatérés Jeruzsálemből. (Félhelyárakkal.)
Vasárnap: d. u. Visszatérés Jeruzsálemből. (Félhelyárakkal.)
este: Erdészleány. (Bérletszűnet XVI. sz. D.)

Mulatság.

— **Ibolya bál.** A rendkívül érdekesnek ígérkező Ibolya bál, melyet a házbérségszülő filléregylet rendez, holnap este lesz a Redout-ban. Ibolya-illat fogja megtölteni a termeket és Kolozsvár szépeinek találkozó helye lesz a vén Redout, amely az ilyen találkozóknak bizonyosan örvendeni fog.

— **A Szt. Imre egylet táncestélye.** Rohamosan közeledik febr. 13-ika, a Szt. Imre Egyesület táncestélyének napja. Rendkívül meleg érdeklődés nyilvánul meg városszerte a táncestély iránt, amely már magában hordja a biztos siker magvát. A táncestély rendezőségének elnöksége a következő:

Dr. Erődi Béla díszelnök, Nappendruck Kálmán elnök. dr. P. Jánossy Béla a Sz. I. e. elnöke, Ifj. Csengeri János, E. Csiky Jenő, Imre, Imre Gábor, Kopár Gerő, Temesváry István, alelnökök, Kuncz Andor háznagy, Bidlo Ödön pénztáros, Szterszky Kázmér titkár, Bányai József Kösztiler Arthur ellenőrök.

Gyászrovat.

Bauszneku Jánosné a volt fogarasi főispán neje 56 éves korában Lovronában elhunyt. Temetése tegnap d. e. 10 órakor volt Szebenben nagy és általános részvét mellett.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirat, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Országgyűlés.

Budapest, február 4.

A mai ülésen Rakovszky István elnökölt. Napirend előtt Lázár Zoárd előadó mentelmi ügyeket referál.

Napirend: a földadó kataszterről szóló javaslat. Első szónok Bozóky, a ki a javaslat ellen beszél. Buza Barna áll fel és a Ház engedelmevel eltér a tárgytól. Polémizál Sándor Pállal. A javaslatot elfogadja.

Buza után Mezőffy Vilmos kezd beszélni, a ki valószínűleg kibeszéli az ülést. Az ülés folyik.

Magyar tiszték a közös hadseregben.

Budapest, februárius 5.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter betejesz-tette a közös hadseregben szolgáló magyar tiszték számáról jelentését. A jelentés elmondja, hogy az osztrák csapatoknál és az Ausztriában levő parancsnokságoknál szolgáló magyar honosságu tiszték és hadapródok száma az elmúlt esztendőben 687-ről 646-ra szállott le. A tiszték legnagyobb része a király környezetében, továbbá az Ausztriában elhelyezett központi hatóságoknál és intézeteknél szolgál, ahol nemcsak a szolgálát, de a magyar tiszték magánérdeke is megkivánja, hogy ott magyar tiszték megfelelő számban alkalmazást nyerjenek. Az ilyen minőségben szolgáló tisztéknek száma 500 és 600 között ingadozik. A magyar honos tiszték és hadapródok száma az elmúlt esztendőben 5056-ról 5120-ra emelkedett az egész hadseregben, arányszámuk pedig a közös hadsereg egész tisztí létszámában 25.67 százalékról 26.06 százalékra emelkedett.

200 milliós hadügyi póthitel.

Budapest, februárius 5.

Bécsből írják: A Reichspost írja, hogy az utóbbi hónapokban szükségessé vált rendkívüli hadügyi kiadások 200 millió koronára rugnak. A hiány fedezete most vált esedékessé. Ezen összeg nagysága abból magyarázható, hogy a hadügyi vezetőségnek jelentékeny mulasztásokat kell pótolnia. Ezzel a rendkívüli hadügyi póthittel már a legközelebbi delegációk fognak foglalkozni.

Bomlik a hármasszövetség.

Budapest, februárius 5.

A „Reprazione” c. olasz katonai újság legutóbbi számában azt a programot vallja, hogy *Olaszország erősen fegyverkezék Ausztria-Magyarország ellen, hogy a hármasszövetségi szerződés megújításánál jobb feltételek kioroszakolására legyen elkészülve,*

Gyűlésezik a bank.

A bankügy nem politika.

Budapest, febr. 5.

Tegnap tartotta meg az Osztrák-Magyar Bank közgyűlését, melyen érdekes nyilatkozatok hangzottak el. Többek között *Brunner* osztrák részvényes azt mondta, hogy a bankügy nem politika; *a politika ma már nem egyéb, mint az agitátorok lökrekvése.* Azt pedig nem engedik bele a bankügybe.

Areisrath elnapolása.

Az osztrák képviselőházat ma a császár az ott folyó botrányok miatt elnapolta.

Midón Binerth miniszter elnök a ház elnapolását kihirdette nagy botrányok játszottak le, miközben a szociálisták a Marseleist, a keresztényen szociálisták pedig a Goterhaltét énekeltek.

== Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ==

MAGYARY MIHÁLY.

Kolozsvári „Apolló”-színház

2063 **Minden nap nagy előadást tart.** 46—*
Mátyás király-tér 26 szám alatt.

Az „Apolló” színházban érdekes műsor lesz bemutatva tele újdonságokkal, a mi még nem volt látható. A legnagyobb gyárakkal kötött szerződésünk következtében oly helyzetben vagyunk, hogy mindég *legújabb* képekkel kedveskedhetünk közönségünknek. Felhívjuk műsorunkra a n. é. közönség figyelmét. Az előadást kitünő zenekar kíséri *Incze Kálmán*, mint általános ismert *hegedűművész* vezetésével.

Napoleon bukása és élete. Szenzációs dráma gyönyörűen színezve.

Szétfoszott remények. Dráma.

A hercegnő. Nagy bohózat.

Furfangos művészek. Mulattató kép.

Fekete lelki apa. Életkép.

Vaddisznó vadászata. Természetes sport.

Szzinész nő akart lenni. Nagy bohózat.

Helyárak: I. hely műsorral 1 korona, II. hely műsorral 60 fillér, III. hely 40 fillér, 10 éven aluli gyermekek a helyárak felét fizetik. Előadások naonként este 6 órától, vasár- és ünnepnap délután 3 órától 10 óráig.

MENDEL-FÉLE TORDAI SÖRGYÁR
részvénytársaság

MINTASÖRCSARNOKA
Szentegyház-u. 4., hol naponta frissen csapolt sör, tisztán kezelt borok és kitünő zónareggeli kapható.
Vasárnap reggel 10-től

katonazenekar
és este PUSKÁS BÉLA zenekara játszik.
Havi előfizetések étezésre mindenkor elfogadjatnak!!
Tisztelettel KRONWINKLER ANTAL, vendéglős.
74 64-300

Sz. 3505-908. tkvi. 169 1-3

Hirdetmény.

Daal község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. cikkek tényleges birtokos tulajdonjogának a bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tételük közé: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. tcz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. tc. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. tc. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítési is, valamint az 1889. XXXVIII. tc. 7. §. és az 1891. XVI. tc. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. tc. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1909. évi augusztus hó 10. napjáig bezárólag telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. tc. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. tc. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítést is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1909. évi augusztus hó 10-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontokban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. tc. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. tcz. 16. §-a alapján történt bejegyzéseit sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi augusztus hó 10-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyenemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg. Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszer-

mint egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Mocs, 1908. évi december hó 31-én.

Papp,
kir. járásbíró.

Radics Sándor könyvkereskedő

Kossuth-Lajos-utca 10.

Ujjonnan gazdagon felszerelve nagy választék a tudomány minden ágából.

Leszállított árak.

Könyvek a legmagasabb árban megvétetnek Szentegyház-utca 1 sz. alatti üzletben.

Hirdetések
törlésért
a kiadóhivatalban.

1909 FARSANGRA 1909

HOLLÓS czégnél

a Fótéren

kapható a legújabb

Frakk és szmoking ingek
..Szmoking zsebkendők..
..Szmoking nyakkehdők..
..Báli és estélyi keztyük..
..Valódi angol cilinderek..
és minden kézi uri divat
..különlegességi cikkek..

Telefonszám: 802.

Lelkiismeretes, pontos és olcsó kiszolgálás, csak szabott árak.

Szőlő-oltványokat
szállít, fajtisztasá-
gért jótállva legú-
sabb választékban
a már évek óta el-
sősnek és legmeg-
bizhatóbbnak
ismert:

Rüküllőmenti első szőlőoltvány telep.
tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 29 sz.
agyküllőmentes. Törések képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben található az ország minden részéből érke-
zett elismerő levelek, említozva minden szőlőbirtokos meg-
rendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől
ugy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának
1032 fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 17-34

Klein Izsák BUTOR-
asztalosmester

Kolozsvár,
Ferencz J.-ut
2. sz.

RAKTÁR
Telefon: 771.
36 45-104

Mielőtt bu-
torszükség-
leteit besze-
rezné, sziveskedjék meg-
tekinteni raktárom, hol
jutányos áron kaphatók
mindenfélé butorok.

Háló, ebédlő,
szalonberen-
dezések rész
letfizetésre
is. Elvállal mindennemű
asztalos munkákat. Lakás
és műhely: Izabella-u. 4.

„YES“ PARFUMERIE

AZ AMERIKAI POR-
CELLÁN - POWDER-

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG DEPOJTA

== Kolozsvárt, Unió-utca 20. szám alatt. ==

Farsangi kozmetika és toilette cikkek:

„Yes“ Porcellán-pouder a világ legjobb Poudere minden színben
„EYE“ Snow-White Cream nappali hab Crème
„EYE“ Cream for the Night éjeli arc Crème
„EYE“ Liquid Powder folyékony Powder
„EYE“ Powder papír könyvecske minden színben
„EYE“ Skin Peeler házi hámlasztó
„EYE“ For Red Nose and Hands vörös orr és kéz elleni szer
„EYE“ Hair-Lighter hajvilágosító (nem festék)
„EYE“ American Hair-Tonic hajmosó víz
„EYE“ Sin-Soap arczhajakat eltávolító szappan
„EYE“ Superflous Hair arcz hajakat kúpszító oldat
4711 Eau de Cologne valódi Kölni vizek
4711 Eau de Lavande.

Kozmetikai és illat szappanok
Orosz és természetes görög szivacsok
Arcz bandeleitek
Vibrációs arc-massage apparátusok
Amerikai és francia illatszerek.

Egységes szabott árak New-York, London,
Páris, Budapest és Kolozsvárt.

Árjegyzéket és magyar használati utasítást
bérmentve küldünk. 46 26-52

Ügyes fiuk

tanulóul felvétetnek

Cim a kiadóhivatalban.

GANZ-FÉLE VILLAMOSSÁGI

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST.

Városi-üzlet: IV., Koronaherceg-u. 5a.
Gyártelep és ig.-ság: II., Lövház-u. 39.

Főgyártási cikkek:

Egyfázisu váltakozó áramu,
o forgó- és egyenáramu o
dinamógépek és motorok,
egyfázisu váltakozó áramu
o o és forgó áramu o o

Transzformátorok,
saját rendszerű egyenáramu
o o és váltakozó áramu o o

ivlámpák, brilliáns ivlámpák
és kolibri ivlámpák.

Egyed- és váltakozó áramu
mérőeszközök.

Elektromos hajtott daruk, fordító ko-
rongók és tolpadok. — Elektromos
bánya, ipar, városi és helyiérdekű vas-
utak. Nagyfeszültségű forgó árammal
hajtott nagyvasutak. Elektromo- köz-
ponti telepek városok és kerületek
számára. Gyára, telepek, intézetek,
kórházak, szállodák világítása. Egy
vagy több fázisu erőátvitel kis és nagy
távolságra. Izzólámpák, kapcsolók és
mindenfélé szerelési anyag.

Árjegyzékkel szivesen szolgál.

10

Kitünő minőségű és legolcsóbb szivósaágu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

83 Kolozsvárt kapható:
Csiki Imre Deák Ferenc-utca 39. sz.

Brassóban.

Kolozsvárt kapható: 52-
Babós és Társai keresk.-ben Deák Ferenc-utca 25.